

SOZIALVERSICHERUNGSANSTALT DER GEWERBLICHEN WIRTSCHAFT

ŽIVNOSTENSKÉ SOCIÁLNE POISTENIE ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

NAŠE SLUŽBY 2010

Plus pre podnikateľky a podnikateľov

ÚVODNÉ SLOVO

Vážená pani!

Vážený pán!

Sociálna poisťovňa živnostenského podnikania (SVA) je kompetentná pre sociálne poistenie samostatne zárobkovo činných osôb v Rakúsku (s výnimkou poľnohospodárov a lesníkov). Pre jednotlivé skupiny poistencov platia scasti rozdielne ustanovenia, ktoré si vyžadujú oddelenú interpretáciu sociálneho práva.

Predkladaná brožúra sa obracia výlučne na živnostníkov a spoločníkov v živnostenskom podnikaní, ktorí začnú vkonávať samostatnú zárobkovú činnosť po prvýkrát v roku 2010. Pre slobodné povolania platia iné ustanovenia, ktoré budú spracované v informacnej brožúre „Sociálne poistenie slobodných povolání – Základné informácie“.

Pretože tieto základné informácie nemôžu detailne vysvetliť každé ustanovenie, doporučujeme, aby ste si otvorené otázky vyjasnili pri osobnom rozhovore. Srdečne Vás na rozhovor pozývame. Pracovnícky a pracovníci Sociálnej poisťovne živnostenského podnikania sú Vám radi k dispozícii pre individuálne informácie.

*Generálny riaditeľ
Mag. Stefan Vlasich*

OBSAH

3	OBLAST PÔSOBNOSTI
3	FORMULÁRE SÚ ŽIAL NUTNÉ
4	VŠEOBECNE K POVINNÉMU POISTENIU
4	Vznik poistenia
4	Výnimky z povinného poistenia
6	POISTNÉ
6	Zistenie vymeriavacieho základu na platenie poistného
8	Sadzby poistného
9	Poistné pri viacnásobnom poistení
11	PLNENIA Z DÔCHODKOVÉHO POISTENIA
11	Kompetencia na dôchodky
12	Kompetencia pri viacnásobnom poistení
12	Prehľad plnení
13	Základné princípy výpoctu dôchodku
14	Pripoistenie
15	PLNIENIA ZO ZDRAVOTNÉHO POISTENIA
15	Deti, Manželia, Zapísaní partneri, Životné družky, Životní druhovia
16	Ošetrujúci príslušníci
16	Nárok na vecné alebo peňažné plnenie
17	Opcie v zdravotnom poistení podľa GSVG
18	Prehľad plnení
23	Urazové poistenie
23	Náklady na úrazové poistenie
23	Pripoistenie
24	PODPORY PRI ZAKLADANÍ FIRMY
25	DÔCHODKOVÉ ZABEZPECENIE SAMOSTATNE ZÁROBKOVO CINNÝCH OSÔB
26	POISTENIE V NEZAMESTNANOSTI

Pokiaľ sa v tejto brožúre uvádzajú označenia osôb v mužskom rode, vzťahujú sa rovnako na ženy a mužov.

1. OBLAST PÔSOBNOSTI

Sociálna poisťovňa živnostenského podnikania (SVA) [*Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft*] je poverená vykonávaním sociálneho poistenia pre samostatne zárobkovo činné osoby. Nasledujúci výklad platí pre živnostníkov a spoločníkov v živnostenskom podnikaní, ktorí sú vo všeobecnosti u SVA povinne poistení. Jednotlivo ide o

- držiteľov rakúskeho živnostenského oprávnenia [*Gewerbeberechtigung*]
- spoločníkov verejnej obchodnej spoločnosti OG* [*Offene Gesellschaft*]
- spoločníkov ruciacich osobným majetkom (komplementárov) v komanditnej spoločnosti KG* [*Kommanditgesellschaft*]
- konateľov v spoločnosti s ručením obmedzeným GmbH* [*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*], ktorí sú súčasne aj spoločníkmi a nie sú povinne poistení podľa rakúskeho Zákona o všeobecnom sociálnom poistení (ASVG) [*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz*]

Poistná ochrana tejto skupiny obsahuje
dôchodkové poistenie podľa rakúskeho Zákona o živnostenskom sociálnom poistení GSVG [*Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz*],
zdravotné poistenie podľa GSVG a
úrazové poistenie podľa ASVG

2. FORMULÁRE SÚ ŽIAD NUTNÉ

Pre hladký priebeh poistnej ochrany je potrebný exaktný „súbor dát“. Formuláre, ktoré dostanete na začiatku poistenia, slúžia na získanie úplných údajov. Preto pošlite, prosím, Vami vyplnený formulár „Vyhlásenie o poistení“ [*Versicherungserklärung*] do 2 týždňov poisťovni SVA. Zdravotne poistené osoby, ktoré si prajú prihlásiť rodinných príslušníkov alebo rozšíriť zdravotné poistenie

* Pokiaľ je spoločnosť členom rakúskej hospodárskej komory.

o „pripoistenie“, musia okrem toho priložiť príslušný formulár. Pred zaciakom poistenia by mal byť clovek informovaný aj o existujúcich podporách podnikania. **Bližšie vid bod 8 „Podpory pri zakladaní firmy“.**

Zmeny v osobných a ekonomických pomeroch (napr. zmena mena, preloženie podniku alebo bydliska, zacatie závislej cinnosti atd.) majú väčšinou význam aj pre poistný vzťah. Prosím, myslite na to a informujte SVA o všetkých dôležitých zmenách, udalostiach a skutocnostiach do jedného mesiaca. Vcasné hlásenie je tou najlepšou ochranou pred nevýhodami pri odvodoch poistného a poistnom plnení.

3. VŠEOBECNE K POVINNÉMU POISTENIU

VZNIK POISTENIA

Povinné poistenie v zdravotnom, dôchodkovom a úrazovom poistení vzniká dnom, v ktorom boli splnené predpoklady, napr. den ohlásenia živnosti alebo udelenia koncesie, den vstupu do verejnej obchodnej spoločnosti, den vymenovania za komplementára v komanditnej spoločnosti alebo den vymenovania spolocníka v spoločnosti s rucením obmedzeným za konatela.

VÝNIMKY Z POVINNÉHO POISTENIA

Výnimka znamená, že clovek nie je ani poistený ani povinný platiť príspevky. Akonáhle pomínie dôvod pre výnimku, nastupuje (znovu) povinné poistenie.

Výnimky z dôchodkového, zdravotného a úrazového poistenia

✓ Pozastavenie živnosti

Pozastavenie živnosti („neprevádzkovanie“) vedie k výnimke z celého živnostenského sociálneho poistenia. To je potrebné oznámiť príslušnému zástupcovi záujmov (Hospodárskej komore). Hlásenia o pozastavení živnosti v minulosti spôsobia výnimku účinnú maximálne 18 mesiacov spätne od hlásenia, pokiaľ nedošlo k poistnému plneniu.

✓ **Prenájom živnosti** (Platí pre živnostníkov a majiteľov koncesie, ale nie pre spoločníkov.)

Prenájom živnosti sa musí ohlásiť na živnostenskom úrade – okresnom zastupiteľstve [*Bezirkshauptmannschaft*] alebo magistráte [*Magistrat*]. Prenájom vedie k výnimke z celého živnostenského sociálneho poistenia.

Výnimka z dôchodkového a zdravotného poistenia

✓ **Výnimka kvôli „nevýznamným“ príjmom** (Platí pre živnostníkov a majiteľov koncesie, ale nie pre spoločníkov.)

O výnimku zo živnostenského dôchodkového a zdravotného poistenia (úrazové poistenie zostáva zachované) možno požiadať SVA, ak za posledných 60 kalendárnych mesiacov existovalo povinné poistenie podľa GSVG nie dlhšie ako 12 kalendárnych mesiacov alebo sa dovŕšil vek 60 rokov alebo sa dovŕšil vek 57 rokov a nasledujúce predpoklady boli splnené aj v posledných piatich rokoch pred podaním žiadosti. Predpokladom pre výnimku je ďalej to, že

- ročný čistý obrat nepresiahne 30.000 EUR a
- príjmy z tejto činnosti nepresiahnu ročne 4.395,96 EUR.

Prosím, venujte pozornosť tomuto oznamu

Výnimka z povinného sociálneho poistenia vedie tiež vždy k tomu, že už nebude existovať nárok na poistné plnenie v príslušnom druhu poistenia. To znamená, že pri výnimke z povinného poistenia v dôchodkovom poistení už nezískate ani zápočet obdobia poistenia pre Váš budúci dôchodok. V zdravotnom poistení znamená výnimka to, že si na náklady SVA nemôžete nárokovať žiadne výkony ako napr. lekársku pomoc alebo nemocnicnú starostlivosť.

4. POISTNÉ

Živnostníci a spoločníci v živnostenskom podnikaní platia poistné na dôchodkové, zdravotné a úrazové poistenie. Sumu poistného predpisuje SVA štvrťročne. Aj za mesiac, v ktorom vzniká povinné poistenie, je potrebné zaplatiť „plné“ mesačné poistné. Poistné sa musí zaplatiť do konca druhého mesiaca každého kalendárneho štvrťroka – teda do 28. februára, 31. mája, 31. augusta a 30. novembra.

Pre výšku poistného na dôchodkové a zdravotné poistenie sú rozhodujúce zásadne príjmy z poistenej zárobkovej činnosti. V prípade úrazového poistenia sa platí „fixné“ mesačné poistné, a síce nezávisle od výšky príjmu.

Elektronické spracovanie dát - Výmena dát s rakúskym Spolkovým výpočtovým strediskom [Bundesrechenamt]

Rozhodujúcu výšku príjmov pre výpočet poistného odovzdá Spolkové výpočtové stredisko poisťovní SVA. K tomu sa prirodzene musí oznámiť „danové identifikačné číslo pre dan z príjmov“. Ak by výmena dát napriek očakávaniu nefungovala, vyzve SVA poisťovňa, aby jej zaslal príslušný výmer na dan z príjmu.

ZISTENIE VYMERIAVACIEHO ZÁKLADU NA PLATENIE POISTNÉHO

Každé poistné, ktoré vychádza z príjmu, sa počíta na základe nasledujúceho vzorca:

$$\text{Vymeriavací základ na platenie poistného} \times \text{poistná sadzba} = \text{poistné}$$

Pri poistnom na povinné poistenie sa musí prihliadať na to, že

- sa v zásade rozlišuje medzi „predbežným“ a „definitívnym“ vymeriavacím základom na platenie poistného;
- existujú tri minimálne vymeriavacie základy na platenie poistného;
- výška poistného je limitovaná maximálnym vymeriavacím základom.

Vymeriavací základ na platenie poistného v prvých troch rokoch

Pre živnostníkov a spoločníkov v živnostenskom podnikaní v prvých dvoch kalendárnych rokoch povinného poistenia sa suma vo výške 537,78 EUR mesacne považuje za vymeriavací základ na platenie poistného v zdravotnom poistení. Tento vymeriavací základ je fixný, dodatocné zúčtovanie (pozri nižšie) sa neuskutočňuje. V treťom roku povinného poistenia predstavuje vymeriavací základ na platenie poistného v zdravotnom poistení predbežne sumu 537,78 EUR mesacne.

V dôchodkovom poistení sa považuje posledne uvedená suma pre všetky tri roky za predbežný vymeriavací základ na platenie poistného.

Prosím, všimnite si: Uvedené pravidlá platia pre prvé dva príp. tri kalendárne roky samostatnej zárobkovej cinnosti. To znamená, že napr. pri začatí cinnosti v júli jedného roka budú tieto pravidlá platné celkovo 30 mesiacov. Z fixného vymeriavacieho základu na platenie poistného v zdravotnom poistení bude poistenec profitovať v našom príklade 18 mesiacov.

Vymeriavací základ na platenie poistného od štvrtého roka

Od štvrtého roka sa predbežný vymeriavací základ na platenie poistného odvodí od mesacného vymeriavacieho základu v roku, ktorý tri roky predchádza bežnému roku. Tento sa zaktualizuje (faktor pre 2010: 1,074) a predstavuje sumu mesacne minimálne 653,30 EUR (zdravotné poistenie) príp. 818,30 EUR (dôchodkové poistenie).

Predbežný vymeriavací základ – Definitívny vymeriavací základ

Pokiaľ sa uplatňujú predbežné vymeriavacie základy na platenie poistného, platia dotedy, kým nebude k dispozícii výmer na dan z príjmu za príslušný rok poistenia. Na základe tohto výmeru na dan z príjmu sa stanoví definitívny vymeriavací základ na platenie poistného. Na to sa suma príjmov zo zárobkovej cinnosti a suma poistného, predpísaného na dôchodkové a zdravotné poistenie v roku poistenia, vydelí počtom mesiacov povinného poistenia v

poistnom roku. Aktualizácia, stanovená pri predbežných vymeriavacích základoch, sa vynechá. Dôjde k „dodatocnému zúčtovaniu“ poistného, ktoré môže viesť buď k nedoplatku alebo preplatku na poistnom.

Aj definitívny vymeriavací základ na platenie poistného je mesačne minimálne 537,78 EUR (v treťom roku zdravotného poistenia ako aj v prvých troch rokoch dôchodkového poistenia), 653,30 EUR (od štvrtého roka pre zdravotné poistenie) alebo 818,30 EUR (od štvrtého roka pre dôchodkové poistenie).

INFORMÁCIA

Prosím, všimnite si, že definitívny vymeriavací základ na platenie poistného v dôchodkovom poistení v prvých troch rokoch povinného poistenia sa môže na základe žiadosti zvýšiť kvôli investíciám pri zakladaní podniku na maximálny vymeriavací základ, aby sa vylepšil nárok na dôchodok. Žiadosť sa môže podať do rozhodujúceho dňa pre stanovenie dôchodku [Pensionsstichtag]. Poistné sa musí doplatiť a prípadne sa valorizuje.

Maximálny vymeriavací základ na platenie poistného

Poistné na dôchodkové a zdravotné poistenie je, čo sa týka výšky sumy, limitované maximálnym vymeriavacím základom. Tento je v roku 2010 tak pre predbežné ako aj pre definitívne vymeriavacie základy 4.795 EUR mesačne (ročne 57.540 EUR).

SADZBY POISTNÉHO

Z mesačného vymeriavacieho základu na platenie poistného sa platí určitá percentuálna časť – „sadzba poistného“ – ako mesačné poistné.

Sadzba poistného je

- pre dôchodkové poistenie **16,25 percent**
- pre zdravotné poistenie **7,65 percent**

Poistné 2010 (pre profesne začínajúcich)

Začínajúci(minimálny) vymeriavací základ mesacne 537,78 Euro	Maximálny vymeriavací základ mesacne 4.795 Euro
<i>Dôchodkové poistenie - Štvrročné poistné</i> 262,17 Euro 2.337,57 Euro	
<i>Zdravotné poistenie - Štvrročné poistné</i> 123,42 Euro	
<i>Úrazové poistenie - Štvrročné poistné</i> 24,09 Euro	

POISTNÉ PRI VIACNÁSOBNOM POISTENÍ

Viacnásobné poistenie vzniká v dôchodkovom, zdravotnom a úrazovom poistení vtedy, ak sa okrem samostatnej zárobkovej činnosti vykonáva aj závislá činnosť alebo činnosť v poľnohospodárstve/lesníctve. To spôsobí

- v dôchodkovom poistení spocítanie vymeriavacích základov na platenie poistného, čo následne vedie k vyššiemu dôchodku;
- v zdravotnom poistení voľbu medzi jednotlivými zdravotnými poisteniami;
- v úrazovom poistení ochranu pre všetky poistené zárobkové činnosti.

Žiadosť o predpísanie rozdielovej sumy

Vo všeobecnosti sa musí platiť poistné z každej zárobkovej činnosti. Výška poistného na dôchodkové a zdravotné poistenie je limitovaná „maximálnym vymeriavacím základom“, ktorý je vo všetkých zákonoch stanovený jednotne. Maximálny vymeriavací základ pre poistný rok sa zistí tak, že počet mesiacov povinného poistenia zárobkovej činnosti sa vynásobí mesacným maximálnym vymeriavacím základom na platenie poistného.

Viacnásobne poistené osoby by mali požiadať o „predpísanie rozdielovej sumy“ [*Differenzvorschreibung*], pretože tým si môžu za určitých okolností znížiť odvody poistného. To platí napr. pre živnostníkov, ktorí sú kvôli vykonávaniu závislej činnosti poistení aj

podľa rakúskeho Zákona o všeobecnom sociálnom poistení (ASVG). Na dôchodkové a zdravotné poistenie podľa GSVG, ktoré je v tomto prípade druhé v poradí, sa potom podľa výšky vymeriavacích základov na platenie poistného podľa ASVG platí menšie poistné alebo sa poistné neplatí vôbec.

Predpis rozdielovej sumy poistného sa najskôr predbežne vypočíta na základe vierohodných prednostných vymeriavacích základov (podľa ASVG, v zdravotnom poistení aj podľa rakúskeho Zákona o zdravotnom a úrazovom poistení úradníkov B-KUVG [*Beamten – Kranken- und Unfallversicherungsgesetz*]) a predbežných vymeriavacích základov podľa GSVG. Pretože predpísanie rozdielovej sumy v bežnom roku ešte nemôže zohľadniť ročný maximálny vymeriavací základ na platenie poistného (v bežnom roku nie je ešte známe, koľko mesiacov povinného poistenia celkom bude existovať a tým aj aký bude maximálny vymeriavací základ, ktorý prichádza do úvahy pre daný rok), bude sa vypočítavať vymeriavací základ pre rozdielovú sumu predbežne mesačne, to znamená, z rozdielu medzi mesačným vymeriavacím základom podľa ASVG-/B-KUVG a mesačným maximálnym vymeriavacím základom. Akonáhle už existujú všetky definitívne vymeriavacie základy na platenie poistného, definitívne sa vypočíta poistné podľa GSVG pri zohľadnení ročného maximálneho vymeriavacieho základu, čo môže viesť k nedoplatku alebo preplatku na poistnom.

Predpis rozdielovej sumy je možný v zdravotnom poistení aj pri súbehu povinne poistených príjmov zo zárobkovej činnosti podľa GSVG a vyplácania dôchodku.

O predpis rozdielovej sumy sa môže požiadať aj pri viacnásobnom poistení v prípade živnosti a poľnohospodárstva/lesníctva (žiadost na sociálnu poistovnu pre roľníkov, ktorá je v poradí druhá).

Scasti iné ustanovenia platia pre úradníkov, ktorí súčasne vykonávajú aj živnosť alebo vedú poľnohospodársku/lesnícku prevádzku: v živnostenskom príp. roľníckom dôchodkovom poistení sa platí poistné až do výšky poistného z maximálneho vymeriavacieho základu. V oblasti zdravotného poistenia je možný predpis rozdielovej sumy.

Ak sa nepožiadá o predpis rozdielovej sumy, tak sa sumy pripadajúce na prípadné prekročenie výšky poistného v dôchodkovom

poistení vrátia z úradnej moci pri vzniku nároku na dôchodok alebo aj skôr na základe žiadosti (akonáhle sa dá toto prekročenie definitívne vypočítat). V zdravotnom poistení sa vráti poistné výlučne na základe žiadosti, pričom žiadosť sa musí podať do konca tretieho kalendárneho roka nasledujúceho po poistnom roku.

Pri viacnásobnom poistení podľa ASVG/B-KUVG - GSVG neplatí mimochodom ani minimálny vymeriavací základ na platenie poistného podľa GSVG, ak suma vymeriavacích základov dosiahne minimálny vymeriavací základ podľa GSVG. Živnostenské poistné sa odvodzuje len zo skutočných „príjmov zo živnosti“. Preto v prípade nevyrubenia dane alebo v prípade straty sa neplatí žiadne poistné, ak prednostné vymeriavacie základy dosiahnu minimálny vymeriavací základ podľa GSVG. Ak ale nedosiahnu minimálny vymeriavací základ, potom sa považuje tento rozdiel za vymeriavací základ na platenie poistného podľa GSVG.

5. PLNENIA Z DÔCHODKOVÉHO POISTENIA

Pre nových poistencov nehrá príliš veľkú úlohu myšlienka na budúci dôchodok. Z tohto dôvodu je kapitola „dôchodkové poistenie“ spracovaná len krátko.

Dôležité je: Obdobia poistenia, doteraz získané v iných dôchodkových poisteniach, zostávajú pre dôchodok zachované. Zmena na živnostenské sociálne poistenie neprinesie poistenej osobe žiadnu nevýhodu. Všetky dôchodkové zákony predpokladajú pri prechodoch v rámci rôznych typov dôchodkového poistenia súčet všetkých období poistenia.

KOMPETENCIA NA DÔCHODKY

Aj pri „prechode“ cez viaceré typy dôchodkového poistenia je nakoniec oprávnená len jedna poistovna na výpočet a výplatu dôchodku. A síce tá, u ktorej má poistenec za posledných 15 rokov najviac poistených mesiacov. Poistovna, ktorá je kompetentná na výpočet a výplatu dôchodku, spracuje potom všetky obdobia poistenia nadobudnuté u iných poistovní tak, ako keby to boli obdobia poistenia u nej. Pri tom používa len ustanovenia platné u nej.

KOMPETENCIA PRI VIACNÁSObNOM POISTENÍ

Ak sa súčasne vykonáva samostatná aj závislá činnosť, tak je možné získať mesiace poistenia vo viacerých dôchodkových poistných systémoch. Pri tom je nevyhnutné, aby sa tieto mesiace poistenia priradili jednému jedinému poisteniu. Ak je napríklad zamestnanec súčasne aj živnostníkom, počíta sa mesiac poistenia podľa ASVG, a síce aj vtedy, ak vyššie príjmy pochádzajú zo samostatnej zárobkovej činnosti. GSVG sa priradia obdobia poistenia vtedy, ak je živnostník zároveň aj roľníkom. Vymeriavacie základy poistení „ďalších v poradí“ sa však zohľadňujú pri vymeriavacom základe na poistné plnenie.

PREHLAD PLNENÍ

Dôchodkové poistenie sa stará o finančnú podporu v prípade staroby, pri strate schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a po smrti poistenca. Najdôležitejším poistným plnením je dôchodok. Tento má v prvom rade nahradiť stratu príjmu zo zárobkovej činnosti, ktorá nastala v dôsledku „poistnej udalosti“ príp. zabezpečiť zaopatrenie pozostalých. Poistné plnenie je:

- starobný dôchodok pre 60-ročné ženy* / 65-ročných mužov
- predcasný starobný dôchodok pri dlhej dobe poistenia**
- predcasný starobný dôchodok
- dôchodok za ťažkú prácu
- dôchodok pri strate schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (nezávisle od veku)
- vdovský/vdovecký dôchodok
- sirotský dôchodok.

Pred priznaním nároku na dôchodok kvôli strate schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je potrebné preveriť, či nie je možná rehabilitácia pomocou medicínskych alebo preškolicích opatrení.

Pod názvom „Preventívna zdravotná starostlivosť“ sú možné pobyty v kúpeľoch príp. sanatóriách alebo príspevkov na úhradu nákladov.

* prispôsobenie na vek pre mužov od 2024 do 2032

** už len do roku 2018

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY VÝPOCTU DÔCHODKU

Harmonizáciou dôchodkov v roku 2005 sa vytvoril jednotný dôchodkový systém. Pre každého muža a ženu, ktorí sa narodili od 1. januára 1955, existuje od 1. januára 2005 jeden dôchodkový účet. Pre každého muža a ženu, ktorí sa narodili pred 1. januárom 2005, platí nadalej metóda výpočtu podľa starého práva, ktoré platilo do roku 2004.

Výpočet dôchodkov pre osoby, ktoré sa narodili pred 1. januárom 1955

Pre výšku dôchodku podľa GSVG sú rozhodujúce 3 faktory, a síce celkový vymeriavací základ na poistné plnenie, percentá dôchodku a vek pri odchode do dôchodku.

Celkový vymeriavací základ na poistné plnenie sa vypočíta z vymeriavacieho základu k rozhodujúcemu dnu a – ak existuje – z vymeriavacieho základu za obdobie výchovy detí. Nie je cieľom tejto informacnej brožúry popísať výpočet do detailov. Dôležité je ale vedieť, že vymeriavací základ na poistné plnenie k rozhodujúcemu dnu sa tvorí z priemeru 264 (stav 2010) „najlepších“ mesacných celkových vymeriavacích základov na platenie poistného. Vymeriavacím základom na poistné plnenie za obdobie výchovy detí je fixná suma.

Dôchodok je určitá percentuálna časť z vymeriavacieho základu na poistné plnenie. Táto percentuálna časť sa vypočítava z doby poistenia a je tým vyššia, čím viac mesiacov poistenia sa doloží. Za každý rok poistenia patrí 1,78 percenta dôchodku, jednotlivé mesiace sa počítajú alikvotne.

Pri odchode do dôchodku pred dovršením veku 60 rokov (ženy) príp. 65 rokov (muži) sú stanovené zrážky.

Výpočet dôchodku pre osoby, ktoré sa narodili od 1. januára 1955

Pre túto skupinu ľudí je od 1. januára 2005 zriadený dôchodkový účet, z ktorého sa dá vypočítať dôchodok. Každá platba poistného poistenej osoby vedie k zvýšeniu získaného nároku na dôchodok. Staré platby poistného sa valorizujú podľa úrovne miezd.

Vedenie účtu začína v tom kalendárnom roku, v ktorom po prvýkrát vznikne poisťný vzťah v dôchodkovom poistení, a končí v tom kalendárnom roku, na ktorý pripadne rozhodujúci den.

Na dôchodkovom účte sa evidujú vymeriavacie základy na platenie poisťného za všetky obdobia poistenia (napr. zárobková činnosť, výchova detí, vojenská a civilná služba, nezamestnanosť, obdobie dobrovoľného poistenia).

1,78 percenta všetkých vymeriavacích základov na platenie poisťného v povinnom poistení tvorí neskorší ročný dôchodok (brutto, vrátane osobitných platieb).

Kto ide do dôchodku vo veku 65 rokov, má podľa vzorca 65-45-80 po 45 rokoch poistenia dostať dôchodok vo výške 80 percent celkového mesačného priemerného životného príjmu (brutto, až do výšky maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poisťného).

Pri skoršom odchode do dôchodku (dôchodkový koridor od 62 rokov) existujú zrážky z dôchodku, pri odchode neskoršom ako 65 rokov zvýšenie dôchodku.

Pre tých **majiteľov účtov, ktorí už pred rokom 2005 získali mesiace poistenia**, dôchodok vychádza len čiastočne z dôchodkového účtu. Pre nich sa vykoná „**paralelný výpočet**“. Všetky obdobia poistenia (pred a po roku 2005) sa ocenia jednak podľa starého práva do roku 2004 a potom druhýkrát na základe dôchodkového účtu. Obidva dôchodky sa rozdelia v pomere k obdobiám poistenia pred a po roku 2005 (**princíp pro-rata-temporis**). Kto získal napr. 15 rokov pred rokom 2005 a 30 rokov po roku 2005, má teda jednu tretinu pred rokom 2005 a dve tretiny po roku 2005, dostane ako dôchodok jednu tretinu „starého dôchodku“ a dve tretiny na základe dôchodkového účtu.

PRIPOISTENIE

Pripoistenie je dobrovoľné poistenie v dôchodkovom poistení, ktoré môže uzavrieť každá povinne poistená osoba. Výška poisťného je slobodne voliteľná až do určeného horného limitu (2010: 8.220 EUR).

Platby poistného na pripoistenie sú možné kedykoľvek. Pri odchode do dôchodku dostane poistenec za tieto platby dodatočný dôchodok tak, ako to ponúkajú privátne inštitúcie. Výška osobitnej sumy zvýšenia, ktorá sa bude mesačne platiť k dôchodku, závisí od veku v case vkladov a v case odchodu do dôchodku. Zvýšenie dôchodku je o to vyššie, čím skôr sa uskutočnia vklady príp. čím neskôr sa nárokuje dôchodok.

6. PLNENIA ZO ZDRAVOTNÉHO POISTENIA

DETI, MANŽELIA, ZAPÍSANÍ PARTNERI, ŽIVOTNÉ DRUŽKY, ŽIVOTNÍ DRUHOVIA

Ochrana živnostenského nemocenského poistenia sa nevzťahuje len na poistenca, ale za určitých predpokladov aj na jeho deti, ako aj manželského partnera, zapísaného partnera príp. životného družu v domácnosti. Tí všetci majú „oprávnený nárok“, ak nemajú vlastné (záonné) zdravotné poistenie. Aby sa mohlo uskutočniť poistné plnenie, musia sa poistovní SVA nahlásiť mená a dátumy narodenia rodinných príslušníkov.

Manželia, ktorí sú poistení v rôznych zdravotných poistovniach – napr. muž v SVA, žena v oblastnej zdravotnej poistovni –, môžu svoje deti nahlásiť v každej poistovni ako rodinných príslušníkov oslobodených od platenia poistného.

INFORMÁCIA

„Spolupoistené“ deti

Spolupoistení sú: manželské, nemanželské deti a deti narodené ako nemanželské, ktoré sú uzavretím manželstva rodičov úradne uznané ako aj adoptované deti; ďalej nevlastné deti a vnuci, ak žijú trvale v spoločnej domácnosti s poistencom, príp. deti zverené do opateru, ak sa stará o ne poistenec bezplatne alebo na základe úradného povolenia.

Za dieta sa považuje fyzická osoba pred dovršením 18. roku, nad túto vekovú hranicu - najdlhšie do 27. roku - vtedy, ak sa pripravuje na budúce povolanie štúdiom. Oprávnený nárok nad rámec uvedeného je možný len v určitých prípadoch.

Pre deti je oprávnený nárok oslobodený od platenia poistného, to znamená, že nie je potrebné platiť žiadne dodatkové poistné.

Pre manželských partnerov, zapísaných partnerov a životných druhov je ale potrebné zásadne zaplatiť dodatočný príspevok. Existujú výnimky, ak

- rodinný príslušník vychováva jedno alebo viac detí žijúcich v spoločnej domácnosti alebo vychovával v minulosti minimálne po dobu 4 rokov alebo
- poistenec poberá opatrovatelský príspevok od stupňa 3 a opatruje ho rodinný príslušník alebo
- rodinný príslušník sám poberá opatrovatelský príspevok od stupňa 3.

Dodatkové poistné sa ďalej neplatí, ak čistý príjem poistenca neprekročí smerné číslo stanovené pre kompenzačnú dávku do výšky životného minima pre manželské páry (mesačne 1.175,45 EUR) alebo ak existuje potreba osobitnej sociálnej ochrany.

OŠETRUJÚCI PRÍSLUŠNÍCI

Urcití príslušníci (manželský partner, životný druh, príbuzný alebo švagor z prvej línie alebo z ďalšej línie až do 4. stupňa; adoptívne dieťa, nevlastné dieťa, dieťa v pestúnskej starostlivosti; adoptívni rodičia, nevlastní rodičia, rodičia poverení pestúnskou starostlivosťou), pokiaľ neexistuje žiadne iné nemocenské poistenie a pobyt majú spravidla v tuzemskej krajine majú na príspevok nárok v prípade splnenia nasledovných predpokladov:

- Hlavný poistenec poberá opatrovné minimálne vo výške 3. stupňa
- Opatruje ho príslušník v domácom prostredí
- Opatrujúci sa v prevažnej miere venuje opatrovaniu
- Opatrovateľstvo nie je vykonávané na živnostenský list

Ošetrovujúcim príslušníkom dodatočný príspevok vo všeobecnosti neprináleží.

NÁROK NA VECNÉ ALEBO PENAŽNÉ PLNENIE

V živnostenskom zdravotnom poistení sa musí rozlišovať medzi poistencami s oprávneným nárokom na vecné plnenie a poistencami s oprávneným nárokom na penážné plnenie. Podstatný rozdiel: Poistenci oprávnení na vecné plnenie budú po predložení e-karty

ošetrení zmluvnými lekármi na účet SVA, poistenci oprávnení na peňažné plnenie sú považovaní u lekára za privátneho pacienta a musia honorár najskôr sami zaplatiť a následne dostanú úhradu od poisťovne SVA podľa tarify.

V prvých troch rokoch zdravotného poistenia podľa GSVG (všeobecne pri viacnásobnom poistení) existuje nárok na vecné plnenie, od 4. roka rozhoduje výška predbežného vymeriavacieho základu na platenie poistného o druhu nároku na poistné plnenie. Ak je ročný príjem nižší ako limit pre vecné plnenie – v tomto roku 57.540 EUR – je nárok na vecné plnenie. Pri vyššom príjme je nárok na peňažné plnenie.

OPCIE V ZDRAVOTNOM POISTENÍ PODLA GSVG

Osoby oprávnené na vecné a peňažné plnenie si môžu poistnú ochranu individuálne prispôbiť svojim potrebám. K dispozícii sú preto nasledovné opcie:

- pre osoby oprávnené na vecné plnenie
 - „úplné oprávnenie na peňažné plnenie“ alebo
 - „osobitná poistná trieda oprávnenia na peňažné plnenie“
- pre osoby oprávnené na peňažné plnenie
 - „osobitná poistná trieda oprávnenia na peňažné plnenie“

Opcie podrobnejšie

„Úplné oprávnenie na peňažné plnenie“

Táto opcia zodpovedá predchádzajúcemu vyššiemu zaradeniu [*Höherreihung*]. Pri návšteve lekára, pri predpísaní liekov a v osobitnej poistnej triede pre nemocnice sa poistenec považuje za privátneho pacienta a najskôr platí výkony sám. SVA preplatí náklady podľa tarify, uhradí však maximálne 80 percent nákladov. Táto opcia stojí mesacne 87,98 EUR navyše k normálnemu poistnému na zdravotné poistenie.

„Osobitná poistná trieda oprávnenia na peňažné plnenie“

Pri tejto opcii existuje oprávnenie na peňažné plnenie len vzhľadom na osobitnú poistnú triedu pre nemocnice. Všetky ostatné plnenia patria do vecného plnenia (zvlášť lekárska starostlivosť). Opcia stojí pre osoby oprávnené na vecné plnenie mesacne 70,40 EUR a pre osoby oprávnené na peňažné plnenie mesacne 2 EUR, vždy navyše k normálnemu poistnému na zdravotné poistenie.

Zaciatok a koniec opcí

Opcia zacína vo všeobecnosti prvým dnom nasledujúceho mesiacu po podaní žiadosti. Môže však byť účinná už od vzniku povinného poistenia, ak sa o to výslovne požiada do 4 týždňov od vyrozumienia o zaciatku povinného poistenia.

Opcia končí skončením povinného poistenia, môže sa však ukončiť aj vystúpením z nej. Vystúpenie je však možné najskôr po skončení nasledujúceho kalendárneho roka po zaciatku opcie a potom vždy len ku koncu kalendárneho roka. Pri nezaplatení dodatkového poistného je možné aj vylúčenie z opcie.

Čakacia doba

Ak si osoba oprávnená na vecné plnenie zvolí „úplné oprávnenie na penážné plnenie“ alebo „osobitnú poistnú triedu oprávnenia na penážné plnenie“, úhrada z osobitnej poistnej triedy pre nemocnice môže nastať až po uplynutí čakacej doby 6 mesiacov od zaciatku opcie. Casové obdobia oprávnenia na penážné plnenie, ktoré sa nachádzajú bezprostredne pred zaciatkom opcie, skracujú alebo nahrádzajú túto čakaciu dobu.

Privátne poistenie

Opcie môžu byť zaujímavé pre tie osoby oprávnené na vecné plnenie, ktoré si uzavreli privátne pripoistenie pre nemocnice. Tu môže oprávnenie na penážné plnenie pre osobitnú poistnú triedu pre nemocnice podľa GSVG priniesť redukciu poistného.

Aj keď existuje oprávnenie na penážné plnenie pre osobitnú poistnú triedu pre nemocnice podľa GSVG, kryje úhrada SVA maximálne 80 percent skutočných nákladov (spravidla je úhrada ešte nižšia). Na krytie ostatných nákladov sa preto doporučuje privátne pripoistenie pre nemocnice.

PREHLAD PLNENÍ

Dalej sa stručne popisujú najdôležitejšie plnenia zo živnostenského zdravotného poistenia. Pre nových poistencov platí len výklad „vecného plnenia“. Pravidlá „penážného plnenia“ sú v prvých troch rokoch poistenia dôležité len v prípade „opcie“.

Podstatným znakom zdravotného poistenia pre osoby oprávnené na vecné plnenie je to, že poistenci si časť nákladov na ošetrovanie musia platiť sami vo forme „spoluúčastí“.

INFORMÁCIA

V prípade „nutnosti sociálnej ochrany“ (nízky príjem rodiny) existuje prostredníctvom žiadosti možnosť oslobodenia od spoluúčasti a poplatkov za recepty. Pri prebiehajúcej chemoterapii alebo ožarovaní, ošetrovaní pomocou dialýzy, po uskutočnenej transplantácii orgánov, pri stupni postihnutia minimálne 70 percent ako aj pri ťažkej invalidite je možné oslobodenie od spoluúčasti. Spolupoistené deti oslobodené od platenia poistného sú vo všeobecnosti oslobodené od spoluúčasti. (Výnimka: liečebné a zdravotnícke pomôcky od dovŕšenia veku 15 rokov, regulácie celuste.)

Lekárska pomoc

Vecné plnenie

Návšteva lekára prebieha po predložení e-karty u zmluvného lekára, ktorý si svoj honorár zúčtuje priamo od SVA. 20 percent týchto nákladov SVA následne predpíše poistencom ako spoluúcast.

Penažné plnenie

Návšteva lekára prebieha ako v prípade privátneho pacienta. Honorár musí poistenec najskôr sám zaplatiť, po predložení potvrdenia o zaplatení uhradí SVA maximálne 80 percent nákladov.

Lieky

Vecné plnenie

Lieky, predpísané na „lekársky predpis zdravotnej poisťovne“ dostane poistenec po zaplatení poplatku za lekársky predpis vo výške 5 EUR.

Penažné plnenie

Lieky predpísané na „privátny lekársky predpis“ sa musia zaplatiť najskôr v lekárni. SVA potom uhradí 80 percent „taxy za lieky“ po odpočítaní poplatku za lekársky predpis.

Od 1. apríla 2003 existuje možnosť vyplatiť v lekárňach aj privátne lekárske predpisy prostredníctvom priameho zúčtovania poisťovnou SVA. Predpokladom pre to sú úplné údaje o poistencovi a rodinných príslušníkoch ako aj dodržanie smernice o ekonomickom spôsobe predpisovania.

Liečebné a zdravotnícke pomôcky

Žiadny rozdiel medzi vecným a peňažným plnením

Všetci poistenci podľa GSVG a osoby s oprávneným nárokom môžu dostávať ortopedické vložky do topánok, gumové pancuchové nohavice a pod. ako vecné plnenie u zmluvných partnerov. Títo to priamo zúčtujú s poisťovnou SVA. Spoluúcast ciní 20 percent, minimálne však 27,40 EUR (hodnota pre rok 2010). Pre okuliare a kontaktné šošovky sa od 1. januára 2010 platí minimálny podiel na nákladoch vo výške 82,20 EUR. Deti až do dovŕšenia 15. roku sú vynaté zo spoluúcasti.

Nemocnicná starostlivosť

Všeobecná trieda poplatkov

Žiadny rozdiel medzi vecným a peňažným plnením

Ošetrovanie v rámci „všeobecnej triedy poplatkov“ prebieha v zmluvnej nemocnici pre všetkých poistencov bezplatne – odhliadnuc od denného poplatku za pobyt v nemocnici (okolo 10 EUR).

Osobitná trieda poplatkov

Vecné plnenie

Za ošetrovanie v nemocnici, ktorá nemá zmluvu s poisťovnou SVA, dostane clovek úhradu nákladov vo výške príplatku na náklady ošetrovania (165,86 EUR/den*). Náklady nad limit osobitnej triedy sa neuhradia.

Peňažné plnenie

Ak sa rozhodne osoba oprávnená na peňažné plnenie pre osobitnú triedu, potom dostane úhradu nákladov na poplatky zariadenia, „paušálnu úhradu osobitných poplatkov“ a prípadne „úhradu nákladov na operáciu“ (doporučuje sa privátne pripoistenie).

Poistné plnenie v materstve

Žiadny rozdiel medzi vecným a peňažným plnením

Prehliadky na základe zdravotného preukazu matky s dietatom [Mutter-Kind-Pass] ako aj pomoc pôrodnej asistentky, diplomova-

* až do predloženia platnej hodnoty roku 2010

nej detskej zdravotnej sestry a kojeneckej sestry sú pre všetkých poistencov bezplatné. Na pôrod v nemocnici sa vzťahuje výklad uvedený v bode „Nemocnicná starostlivosť“.

Dávky v materstve a rodicovský príspevok

Žiadny rozdiel medzi vecným a peňažným plnením

Nárok na dávky v materstve vo výške 25,95 EUR na den majú matky pri zamestnaní pomocnej sily na posledných 8 týždňov pred pôrodom*, v den pôrodu a prvých 8 týždňov po pôrode. Pri pôrode viacerých detí, predčasnom pôrode alebo pôrode cisárskym rezom sa predlžuje lehota po pôrode na 12 týždňov.

Rodicovský príspevok

Rodicia, ktorých deti sa narodili po 30. septembri 2009, majú od 1. januára 2010 možnosť výberu medzi 4 paušálnymi možnosťami príspevkov na opatrovanie dieťaťa a opatrovatelským príspevkom závislého od výšky príjmov:

- Opatrovateľský príspevok na dieta vo výške 14,53 Euro denne, maximálne do dovŕšenia 36. mesiaca života dieťaťa (z toho minimálne 6 mesiacov druhý rodič)
- Opatrovateľský príspevok na dieta vo výške 20,80 Euro denne, maximálne do dovŕšenia 24. mesiaca života dieťaťa (z toho minimálne 4 mesiace druhý rodič)
- Opatrovateľský príspevok na dieta vo výške 26,60 Euro denne, maximálne do dovŕšenia 18. mesiaca života dieťaťa (z toho minimálne 3 mesiace druhý rodič)
- Opatrovateľský príspevok na dieta vo výške 33 Euro denne, maximálne do dovŕšenia 14. mesiaca života dieťaťa (z toho minimálne 2 mesiace druhý rodič)
- Opatrovateľský príspevok závislý od výšky príjmov vo výške maximálne 66 Euro denne, maximálne do dovŕšenia 14. mesiaca života dieťaťa (z toho minimálne 2 mesiace druhý rodič).

V prípadoch 4 paušálnych možností nesmie celková čiastka príjmov v kalendárnom roku prekročiť celkovú čiastku vo výške 16.200 Euro, príp. vyššiu individuálnu hranicnú čiastku (60% príjmov v roku pred pôrodom bez príspevku na opatrovanie dieťaťa). V prípade opatrovatelského príspevku na dieta závislého od výšky príjmov nesmú príjmy v kalendárnom roku prekročiť hranicnú čiastku vo výške 5.800 Euro.

* pri „absolútnom zákaze práce“ už aj skôr.

V zásade má jeden z rodičov nárok na opatrovatelský príspevok na dieta, keď sú na jeho dieta vyplácané rodinné prídavky a s dietatom žije v spoločnej domácnosti. Opatrovateľský príspevok sa počas nároku na materský príspevok nevypláca.

Príspevok na paušálny opatrovatelský príspevok na dieta

Osamelé rodicky, osamelí rodicia vychovávajúci dieta a rodiny s nízkym príjmom môžu požiadať o podporu k paušálnemu príspevku na opatrovanie dietata vo výške 6,06 Euro denne. Urcujúci príjem žiadateľa nesmie však prekročiť ročne 5.800 Euro.

V prípadoch zosobášených mamičiek a otcov, resp. ak títo žijú v spoločnej domácnosti, nesmie ročný príjem partnera prekročiť 16.200 Euro.

Príspevok k paušálnemu opatrovatelskému príspevku na dieta prináleží maximálne 12 mesiacov od podania žiadosti. V prípade poberania príspevku na opatrovanie dietata závislého od výšky príjmov nie je nárok na tento príspevok.

Plnenia z pripoistenia

Z pripoistenia sa vyplácajú najskôr po šiestich mesiacoch buď „nemocenské dávky“ alebo „denné dávky“. Na to sa musí krajinkej pobočke SVA nahlásiť pracovná neschopnosť do 7 dní; je potrebné priložiť lekárske potvrdenie. Pokracovanie pracovnej neschopnosti sa dokladuje každých 14 dní.

- **Nemocenské dávky** sa poskytujú pri domácom liečení kvôli práceneschopnosti zapríčinennej chorobou.
- **Denné dávky** sa poskytujú pri hospitalizácii, pri ozdravovacom, zotavovacom a kúpeľnom pobyte.

Výpočet plnenia

Východiskovou základnou pre výpočet sumy poistného plnenia z pripoistenia je predbežný mesačný vymeriavací základ na platenie poistného. Delenie číslom 30 udáva vymeriavací základ pripadajúci na jeden deň. Z tejto hodnoty sa platí 60 percent ako denná nemocenská dávka príp. 80 percent ako denná dávka pri hospitalizácii.

Dĺžka poberania dávky

Poistné plnenie sa v prípade nepretržitej pracovnej neschopnosti platí od štvrtého dňa pracovnej neschopnosti až do doby 26 týždňov.

7. ÚRAZOVÉ POISTENIE

Najdôležitejšou úlohou úrazového poistenia je poistná ochrana ľudí pri práci. Ak predsa dôjde k „pracovnému úrazu“ alebo k „chorobe z povolania“, tak je snaha pomôcť z medicínskeho, pracovného a sociálneho hľadiska.

NÁKLADY NA ÚRAZOVÉ POISTENIE

**Suma nezávislá od výšky príjmu: 8,03 EUR mesacne
(hodnota pre rok 2010)**

Poistné na úrazové poistenie predpisuje SVA štvrtročne a platí sa Všeobecnej úrazovej poisťovni (AUVA) [*Allgemeine Unfallversicherungsanstalt*].

Vyššie uvedenej sume zodpovedá (pre platbu v hotovosti úrazového poistenia) ročný vymeriavací základ na poistné plnenie vo výške 17.405,68 EUR.

PRIPOISTENIE

Pripoistenie v úrazovom poistení má vplyv predovšetkým na výšku dávky v prípade telesného postihnutia. Existujú dva „stupne“ .

Sú možné nasledujúce varianty ročného poistného a vymeriavacích základov na poistné plnenie.

	Pripoistenie I	Pripoistenie II
dodatocné ročné poistné ročný vymeriavací	96,33 EUR	144,70 EUR
základ na poistné plnenie vrátane povinného poistenia.	28.463,35 EUR	34.073,80 EUR

INFORMÁCIA

O pripoistenie treba požiadať príslušnú krajiniskú pobočku AUVA. Dodatočnú ročnú sumu poistného na pripoistenie vyberá priamo AUVA .

8. PODPORY PRI ZAKLADANÍ FIRMY

Novovzniknutý subvencný zákon (NEUFÖG) je možné aplikovať pri zakladaní podnikov. Má odbremeniť zakladateľov firmy tým, že sa na ich žiadosť nebudú platiť určité kolky a správne poplatky ako aj niekoľko odvodov z miezd za zamestnancov. Okrem toho sa môže za určitých okolností upustiť od platenia dane za nadobudnutie pozemku, dane z obratu na burze, dane spoločníkov a súdnych poplatkov. Subvencný zákon NEUFÖG sa s obmedzeniami vzťahuje aj na prevody podnikov.

Podpory patria vo všeobecnosti všetkým samostatne zárobkovo činným osobám. Poradenstvo sa uskutočňuje prostredníctvom zákonného zastúpenia záujmov. Ostatných poistencov (bez zákonného zastúpenia záujmov) budú informovať a poradia im pracovníci krajiných pobočiek SVA.

O založení novej firmy možno hovoriť vtedy, ak sa vytvorila podniková štruktúra, ktorá doteraz neexistovala, s príjmami zo živnosti, zo samostatnej zárobkovej činnosti alebo z poľnohospodárstva a lesníctva. O prevode firmy ide vtedy, ak sa uskutoční výmena osoby majiteľa už existujúcej firmy prostredníctvom odplatného alebo bezodplatného prevodu firmy. Len jednoduchá zmena právnej formy sa nepovažuje v zmysle zákonných ustanovení za nové založenie firmy.

Podpora ďalej predpokladá, že majiteľ novo založenej alebo prevedenej firmy nebol činný porovnateľným spôsobom. Tak napríklad niekto, kto sa osamostatnil pred desiatimi rokmi ako stolár, túto prevádzku musel ale po dvoch rokoch z finančných dôvodov zatvoriť a zamestnať sa, pri novom založení stolárskej firmy nemá nárok na zvýhodnenia. Ďalej sa nesmie novo založený podnik v prvom roku rozšíriť o iné, už existujúce (čiastočné) prevádzky. Takéto rozšírenie by bolo potrebné bezodkladne nahlásiť príslušným úradom; zvýhodnenie by sa muselo odvolať.

9. DÔCHODKOVÉ ZABEZPECENIE SAMOSTATNE ZÁROBKOVO CINNÝCH OSÔB

Od 1. januára 2008 sú živnostníci a spolocníci v živnostenskom podnikaní, ktorí sú zdravotne poistení podľa zákona GSVG, povinní na základe zákona o podnikovom dôchodkovom zabezpečení pracovníkov a samostatne zárobkovo cinných osôb (BMSG) [*Betriebliches Mitarbeiter- und Selbständigenvorsorgegesetz*] platiť príspevky na dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo cinných osôb. Výška príspevku je 1,53 % z predbežného vymeriavacieho základu na platenie poistného (príspevky sa dodatočne nezúčtovávajú) v zdravotnom poistení a spolu s poistným na sociálne poistenie ho predpisuje a vyberá poisťovňa SVA.

SVA prevedie tieto príspevky na dôchodkovú správcovskú spoločnosť, ktorú si vybral poistenec, pričom existuje na výber 9 takýchto spoločností (zoznam nájdete na strane 30). Ak však už poistenec vybral pre svojich zamestnancov dôchodkovú správcovskú spoločnosť, je ako osoba tiež viazaný na túto spoločnosť. Ak si poistenec včas nezvolí dôchodkovú správcovskú spoločnosť, tak sa mu spoločnosť prideliť. Dôchodkové spoločnosti príspevky poistenca investujú.

Plnenie z dôchodkového zabezpečenia prináleží, ak sa zaplatili príspevky za minimálne 3 roky a živnostenská činnosť sa pred minimálne 2 rokmi zastavila (pozastavenie alebo vrátenie živnostenského oprávnenia). Nezávisle od týchto podmienok v každom prípade vznikne poistné plnenie pri zákonomnom odchode do dôchodku alebo po 5 rokoch od skončenia poslednej povinnosti platiť príspevkov. Pri smrti poistenca sa plnenie vyplatí na blízkych rodinných príslušníkov, ináč prejde do pozostalosti.

Výška plnenia závisí od výšky zaplatených príspevkov a od úspechu investovania dôchodkovej spoločnosti. Existuje zákonné garantovanie kapitálu, t.z. poistné plnenie prináleží minimálne

vo výške zaplatených príspevkov. Dôchodková spoločnosť informuje poistenca ročne o aktuálnom stave jeho účtu.

Poistné plnenie môže mať viaceré formy. Okrem vyplatenia kapitálovej sumy ako jednorázovej platby môže prichádzať do úvahy aj prenos do novej dôchodkovej spoločnosti (napr. pri začatí závislej činnosti po skončení samostatnej zárobkovej činnosti) alebo na dôchodkovú poisťovňu príp. súkromnú poisťovňu (za účelom vyplácania v podobe dôchodku).

Danové záležitosti

Príspevky na dôchodkové zabezpečenie sú výdavkami na hospodársku činnosť. Investovanie v dôchodkovej spoločnosti je oslobodené od dane. Vyplatenie plnenia ako jednorázovej platby je zvýhodnené danovou sadzbou 6 percent, vyplácanie v podobe dôchodku je úplne oslobodené od dane.

10. POISTENIE V NEZAMESTNANOSTI

Od 1. januára 2009 môžu samostatne zárobkovo činné osoby dobrovoľne vstúpiť do poistenia v nezamestnanosti a tým zlepšiť svoju sociálnu ochranu. Ide o pravé poistenie v nezamestnanosti, ktorým sa môže získať nárok na všetky plnenia z poistenia v nezamestnanosti (dávka v nezamestnanosti, pomoc v hmotnej núdzi a pod.). Príspevky na poistenie pre prípad nezamestnanosti samostatne zárobkovo činných osôb vyberá Sociálna poisťovňa, ktorá tieto odvádza servis trhu práce (AMS). Kompetencie za úhrady z poistenia pre prípad nezamestnanosti výlučne prináležia servis trhu práce.

Kto môže vstúpiť ?

Všetky samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré majú dôchodkové poistenie podľa GSVG a/alebo podľa rakúskeho Zákona o sociálnom poistení slobodných povolání FSVG [Freiberuflich Selbst-

ständigen-Sozialversicherungsgesetz] (živnostníci a spoločníci v živnostenskom podnikaní, „nové samostatne zárobkovo cinné osoby“, lekári, lekárnici a advokáti v oblasti patentového práva), a advokáti, architekti a inžinieri, ktorí vykonávajú slobodné povolanie a sú podľa § 5 GSVG („Opting out“) vynatí z dôchodkového poistenia podľa GSVG, môžu vstúpiť do poistenia v nezamestnanosti.

Termín žiadosti a zaciatok

Samostatne zárobkovo cinné osoby, ktoré boli aktívne už pred 1. januárom 2009, museli vstup zdôvodniť najneskôr do 31. decembra 2009. Pokiaľ túto možnosť nevyužili, ďalšiu možnosť na zdôvodnenie vstupu budú mať 1. januára 2018. Od tohto dátumu bude možné Sociálnej poisťovni odovzdať vyhlásenie o vstupe v priebehu 6 mesiacov. Ak vznikla samostatne zárobková činnosť po 31. decembri 2008, vstup musí byť zdokumentovaný **v priebehu 6 mesiacov od vyrozumienia** Sociálnou poisťovňou o začatí dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení živnostníkov GSVG/FSVG príp. výnimky podľa § 5 zákona o sociálnom poistení živnostníkov - GSVG. Podľa doby ohlásenia vstupu začína poistenie v nezamestnanosti buď spolu so vznikom dôchodkového poistenia príp. výnimky (vstup do 3 mesiacov) alebo v mesiaci, ktorý nasleduje po vstupe.

Ak sa vstup do poistenia neohlási v rámci lehoty, je potom zase možný až po 8, 16, 24 ... rokoch (v priebehu 6 mesiacov od ukončenia tohto časového obdobia).

Náklady

Počas trvania dôchodkového poistenia príp. výnimky podľa § 5 GSVG musí poistenec platiť poistné. Vymeriavací základ na platenie poistného sa môže zvoliť. Na výber je štvrtina, polovica alebo tri štvrtiny maximálneho vymeriavacieho základu na platenie poistného podľa GSVG. Poistná sadzba je 6 %. **Mesacné poistné je z toho 71,93 EUR, 143,85 EUR alebo 215,78 EUR.**

Zvolený vymeriavací základ platí počas celej doby poistenia v nezamestnanosti. Ovplyvňuje nielen výšku poistného, ale aj rozsah prípadného peňažného plnenia (napr. dávka v nezamestnanosti).

Poistné predpisuje a vyberá SVA spolu s ostatnými sumami poistného. Predpokladom pre získanie období zakladajúcich nárok v dobrovolnom poistení v nezamestnanosti je zaplatenie poistného.

Vystúpenie

Vystúpenie z dobrovolného poistenia v nezamestnanosti je možné najskôr po 8, 16, 24 ... rokoch (v priebehu 6 mesiacov od ukončenia tohto obdobia).

Ochrana skôr získaných nárokov na plnenia z poistenia pre prípad nezamestnanosti.

Prechodné ustanovenia zaručujú, že neobmedzené predĺženie rámcovej lehoty, ktoré bolo účinné do 31. decembra 2008 (obdobia samostatnej zárobkovej činnosti so zdravotným poistením podľa GSVG alebo BSVG predlžujú casovo neobmedzene rámcovú lehotu, v ktorej musia existovať obdobia poistenia v nezamestnanosti v určitom minimálnom rozsahu pre splnenie nároku na dávku v nezamestnanosti), ako aj **lehoty pre pokračovanie v poberaní dávok v nezamestnanosti a dávok v hmotnej núdzi** platí nadeľ úplne alebo čiastočne pre mnohé samostatne zárobkovo činné osoby. V tomto prípade si musí samostatne zárobkovo činná osoba rozmyslieť, či poistná ochrana, ktorá z toho vyplýva, je pre neho dostatočná (a či vstup do dobrovolného poistenia v nezamestnanosti je preto zbytočný) alebo či vstup má predsa zmysel (napríklad preto, že sa môže zvýšiť nárok alebo predĺžiť doba nároku).

Národom z predchádzajúceho poistenia v nezamestnanosti je chránený ten, kto

- **bol pred 1. januárom 2009 poistený v nezamestnanosti ako aj samostatne zárobkovo činný** a preto bol zdravotne poistený podľa GSVG alebo BSVG (v tomto prípade platí nadeľ neobmedzené predĺženie lehôt) alebo
- **zачal vykonávať samostatne zárobkovú činnosť po 31. decembri 2008 a bol predtým na základe zamestnania poistený v nezamestnanosti minimálne roky** (aj v tomto prípade platí neobmedzené predĺženie lehôt nadeľ)

- **zачal vykonávat samostatne zárobkovú cinnosť po 31. decembri 2008 a bol predtým poistený v nezamestnanosti menej ako 5 rokov** (v tomto prípade je predĺženie lehôt obmedzené 5 rokmi).

Pritom ale treba mať na pamäti, že predĺženie lehôt chráni poistenca len vtedy, ak je splnený nárok na dávku v nezamestnanosti alebo je ešte možné pokračovanie v poberaní dávok v nezamestnanosti alebo dávok v hmotnej núdzi. V opačnom prípade nepomôže predĺženie lehôt a človek – pokiaľ sa chce aj ako samostatne zárobkovo cinná osoba chrániť pred rizikom nezamestnanosti – by si mal rozmyslieť vstup do dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti.

Plnenia

Podrobné informácie k všetkým plneniam z poistenia v nezamestnanosti, osobitne o dávke v nezamestnanosti a dávke v hmotnej núdzi, si môžete nájsť na internete na adrese **www.ams.at – Služby pre ľudí hľadajúcich prácu – Finančné záležitosti – Plnenia [www.ams.at – Service für Arbeitsuchende – Finanzielles – Leistungen]**.

Ak sa dávka v nezamestnanosti vypočítava výlučne z vymeriavacieho základu na platenie poistného, ktoré platí pre samostatne zárobkovo cinné osoby v dobrovoľnom poistení v nezamestnanosti (hodnoty pre rok 2010), vyplýva z toho podľa zvoleného vymeriavacieho základu **mesačná dávka v nezamestnanosti (30 dní) vo výške okolo 579 EUR** (mesačný vymeriavací základ 1.198,75 EUR), **927 EUR** (mesačný vymeriavací základ 2.397,50 EUR) alebo **1.274 EUR** (mesačný vymeriavací základ 3.596,25 EUR).

Podnikové dôchodkové správcovské spoločnosti

APK Vorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71100)

1030 Wien, Thomas-Klestil-Platz 1

4020 Linz, Stahlstraße 2-4

T +43 (0)5 0275-50

E office@apk-vk.at www.apk-vk.at

BAWAG Allianz Vorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71500)

1130 Wien, Hietzinger Kai 101-105

T +43 (0)1 87807-80181

E bawagallianz@vk-service.at www.bawag-allianz-vk.at

BONUS Vorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71200)

1030 Wien, Traungasse 14-16

T +43 (0)1 994 99 74

E kundenservice@bonusvorsorge.at www.bonusvorsorge.at/vk

BUAK Betriebliche Vorsorgekasse GesmbH (Kassenleitzahl 71900)

1050 Wien, Kliebergasse 1a

T +43 (0)5 795 79-3000

E buak-bvk@buak.at www.buak-bvk.at

Niederösterreichische Vorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71700)

3100 St. Pölten, Neue Herrengasse 10

T +43 (0)2742 90555-7160

E office@noevk.at www.noevk.at

Siemens Mitarbeitervorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71400)

1210 Wien, Siemensstraße 92

T +43 (0)5 1707-34245

E mvk.at@siemens.com www.siemens.at/mvk

Valida Plus AG (Kassenleitzahl 71300)

1020 Wien, Ernst-Melchior-Gasse 22

T +43 (0)1 316 48-0

E plus@valida.at www.valida.at

VBV – Vorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71600)

1020 Wien, Obere Donaustraße 49-53

T +43 (0)1 217 01-8500

E info@vorsorgekasse.at www.vorsorgekasse.at

VICTORIA-VOLKSBANKEN Vorsorgekasse AG (Kassenleitzahl 71800)

1010 Wien, Schottengasse 10

T +43 (0)1 31341-6300

E vk@victoria.at www.bav.victoria.at

ADRESY KRAJINSKÝCH POBOCIEK SVA

Vieden	1051 Wien, Wiedner Hauptstraße 84-86, Telefon 050 808-2021, Fax 050 808-4400 e-mail: VS.W@svagw.at
Dolné Rakúsko	1051 Wien, Hartmannngasse 2b, Telefon 050 808-2022, Fax 050 808-9229 e-mail: VS.NOE@svagw.at Servicestelle Baden 2500 Baden, Kaiser Franz-Ring 27, Telefon 050 808-2761, 2762, 2763, Fax 050 808-9298 e-mail: Service.Baden@svagw.at Servicestelle St. Pölten 3100 St. Pölten, Daniel Gran-Straße 48 Telefon 050 808-2771, 2772 Fax 050 808-9299 e-mail: Service.St.Poelten@svagw.at
Burgenland	7000 Eisenstadt, Osterwiese 2, Telefon (02682) 625 31-0, Fax (02682) 625 31-2261 e-mail: VS.BGLD@svagw.at
Horné Rakúsko	4010 Linz, Mozartstraße 41, Telefon (0732) 76 34-0, Fax (0732) 76 34-6699 e-mail: VS.OOE@svagw.at
Štajersko	8010 Graz, Körblergasse 115, Telefon (0316) 60 04-0, Fax (0316) 60 04-5597 e-mail: VS.STMK@svagw.at
Korutánsko	9020 Klagenfurt am Wörthersee, Bahnhofstraße 67, Telefon (0463) 321 33-2026, Fax (0463) 321 33-6029 e-mail: VS.KTN@svagw.at
Salzburgsko	5020 Salzburg, Auerspergstraße 24, Telefon (0662) 87 94 51-2027, Fax (0662) 87 94 51-9729 e-mail: VS.SBG@svagw.at
Tirolsko	6020 Innsbruck, Klara-Pölt-Weg 1, Telefon (0512) 53 41-0, Fax (0512) 53 41-445 e-mail: VS.T@svagw.at
Vorarlbersko	6800 Feldkirch, Schloßgraben 14, Telefon (05522) 766 42-0, Fax (05522) 766 42-7820 e-mail: VS.VBG@svagw.at

B 1/2010 slow.

Vydavateľ a výrobca:

Sozialversicherungsanstalt der gewerblichen Wirtschaft
1051 Wien, Wiedner Hauptstraße 84-86

Tel: 01/546 54-0 - Fax: 01/546 54-385

Tlač: SVD Büromanagement GmbH

www.svagw.at